

ZA5439

**Flash Eurobarometer 283
(Entrepreneurship in the EU and Beyond)**

**Country Specific Questionnaire
Bulgaria**

FLASH 283 ENTREPRENEURSHIP

D1. Пол

[БЕЗ ДА ПИТАТЕ ОТБЕЛЕЖЕТЕ ПОДХОДЯЩИЯ КОД]

- Мъж 1
- Жена 2

D2. Каква е Вашата възраст в навършени години?

- [][] ..... ОТКАЗ/НЕ ОТГОВОРИЛ
- [Години] 99

D3. На колко години бяхте, когато завършихте най-високата степен на Вашето образование - редовно обучение?

[ЗАПИШЕТЕ ВЪЗРАСТТА, НА КОЯТО Е ЗАВЪРШЕНО ОБРАЗОВАНИЕТО]

- [][] ..... Години
- [ОТКАЗ/НЕ ОТГОВОРИЛ] 99
- [НИКОГА НЕ Е УЧИЛ РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ] 01
- [ВСЕ ОЩЕ УЧИ РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ] 00

D4. Що се отнася до настоящото ви занятие, бихте ли казали, че сте самонает, имате платена заетост, или бихте казали, че сте без професионална дейност?

[ПРОЧЕТЕТЕ КАТЕГОРИИТЕ ВЛЯВО ПОСЛЕ ПИТАЙТЕ ПО-ТОЧНО ("ТОВА ОЗНАЧАВА") САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Самонает

→ i.e. :

- селски стопанин, горски стопанин, рибар 11
- собственик на магазин, занаятчия 12
- специалист (адвокат, лекар, счетоводител, архитект, ...) 13
- Собственик-мениджър на компания 14
- Друго 15

С платена заетост

→ i.e. :

Служител

- специалист (лекар, адвокат, счетоводител, архитект) 21

- главен мениджър, директор или висш управленски
служител 22
- Управление 23
- ръководител на средно равнище 24
- Обществен служител..... 25
- офис служител/чиновник 26
- Друго 27

Работник

- супервайзер/ бригадир (ръководител на екип, и пр.) 31
- Квалифициран работник, извършващ ръчен труд 32
- Неквалифициран работник, извършващ ръчен труд 33
- Друго..... 34

Не упражнява професионална дейност

→ i.e. :

- Грижещ се да дома 41
- учащ (ученик, студент редовно обучение)..... 42
- пенсионер 43
- търсещ работа 44
- Друго 45
- Отказ/не отговорил 99

D6. Бихте ли казали, че Вие живеете в .....?

- Столица 1
- Друг град/ градски център..... 2
- Селски район или село 3
- [Отказ] 9

D7. Бихте ли ми казали занятието на баща ви? Дали той е или е бил самонает, служител в частния сектор, работник в частния сектор, държавен служител, държавен служител, или без професионална дейност?

[ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Самонает 1
- Служител в частния сектор 2
- Работник в частния сектор..... 3
- Държавен служител 4
- Без професионална дейност 5

- Друго 6
- [НЗ/НО] 9

D8. Бихте ли ми казали занятието на майка ви? Дали тя е или е била самонаета, служител в частния сектор, работник в частния сектор, държавен служител, или без професионална дейност?

[ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Самонает 1
- Служител в частния сектор 2
- Работник в частния сектор 3
- Държавен служител 4
- Без професионална дейност 5
- Друго 6
- [НЗ/НО] 9

D9. Кой от следните изрази най-добре описва Вашето усещане за доходите на домакинството Ви напоследък:

[ПРОЧЕТЕТЕ ОТ 1 ДО 4 – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Живеем комфортно с настоящите си доходи 1
- Преживяваме с настоящите си доходи 2
- Трудно се справяме с настоящите си доходи 3
- Много трудно се справяме с настоящите си доходи 4
- Не знае 5
- Отказва да отговори 6

D10. Вие сте напълно съгласен, съгласен, несъгласен или напълно несъгласен със следните твърдения?

[ПРОЧЕТЕТЕ – СМЕНЯЙТЕ РЕДА НА ИЗЧИТАНЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР НА ВСЕКИ РЕД]

- Напълно съгласен 1
- Съгласен 2
- Несъгласен 3
- Напълно несъгласен 4
- [НЕ ЗНАЕ/НЕ ОТГОВОРИЛ] 9

a) Общо взето съм склонен да поемам рискове 1 2 3 4 9

b) Обикновено, когато съм изправен пред трудни задачи, съм сигурен, че ще ги изпълня 1 2 3 4 9

- c) Животът ми се определя от моите собствени действия, не от други хора или от
случайността..... 1 2 3 4 9
- d) Когато видя нещо, което не харесвам, аз го променям 1 2 3 4 9
- e) Възможността да бъда отхвърлен от останалите за това, че отстоявам своите решения, не
би ме спряла 1 2 3 4 9
- f) Аз съм изобретателен човек, който има идеи 1 2 3 4 9
- g) Оптимист съм за моето бъдеще 1 2 3 4 9
- h) Харесвам ситуации, в които се съревновавам с останалите 1 2 3 4 9
- i) Когато съм изправен пред трудни задачи, мога да разчитам на късмет и на помощта на
другите 1 2 3 4 9

Провеждаме изследване в 27-те страни от Европейския съюз и някои други страни, засягащо предприемаческата дейност.

Q1. Да предположим, че можете да избирате между различни видове заетост, кое бихте предпочели .....

[ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Да бъдете наемен служител..... 1
- или да бъдете самонает 2
- [никое от изброените] 3
- [НЗ/НО] 9

[ЗА ОТГОВОРИЛИТЕ “НАЕМЕН СЛУЖИТЕЛ” НА ВЪПРОС Q1 (Q1=1)]

Q2. Защо бихте предпочели да бъдете наемен служител вместо самонает?

[НЕ ЧЕТЕТЕ – СПОНТАННО – КОДИРАЙТЕ ОТГОВОРИТЕ ПО-ДОЛУ – ВЪЗМОЖНИ СА ПОВЕЧЕ ОТГОВОРИ]

- Редовен, фиксиран доход (в сравнение с нередовен,
променлив доход)..... 1
- Стабилна заетост 2
- Фиксирано работно време 3
- Защита чрез обществено осигуряване и/или застраховки
..... 4
- Липса на бизнес идея..... 5
- Липса на финансови средства за самостоятелна заетост 6
- Липса на умения за самостоятелна заетост 7
- Трудност на решението – трудно е да се промени
решението/привързаност към бизнеса..... 8
- Уплашен съм от бюрокрация, проблеми с публичните
власти 9

- Страхувам се от юридически и социални последиствия, ако се проваля..... 10
- Друго (запишете) 11
- [НЗ/НО] 99

[ЗА ОТГОВОРИЛИТЕ "САМОНАЕТ" НА ВЪПРОС Q1 (Q1=2)]

Q3. Защо бихте предпочели да бъдете самонает вместо наемен служител?

[НЕ ЧЕТЕТЕ – СПОНТАННО – КОДИРАЙТЕ ОТГОВОРИТЕ ПО-ДОЛУ – ВЪЗМОЖНИ СА ПОВЕЧЕ ОТГОВОРИ]

- Лична независимост/самореализация/интересни задачи..... 1
- Осъществяване на възможност за бизнес..... 2
- По-добри перспективи по отношение на доходите..... 3
- Свобода за избор на работно място и работно време..... 4
- Липса на привлекателни възможности за наемна заетост..... 5
- Членове на семейството/приятели са самонаети..... 6
- Благоприятен икономически климат..... 7
- За да се избегне несигурността свързана с наемната заетост..... 8
- Да допринесе за обществото 9
- Друго (запишете) 10
- [НЗ/НО] 99

[ЗА ТЕЗИ, КОИТО НЕ СА ОТГОВОРИЛИ "САМОНАЕТ" НА D4 Т.Е. ПОНАСТОЯЩЕМ НЕ СА САМОНАЕТИ]

Q4. Независимо от това дали бихте желали да станете самонает или не, би ли било осъществимо за Вас да бъдете самонает през следващите 5 години?

[ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Напълно осъществимо..... 1
- Сравнително осъществимо..... 2
- Не много осъществимо 3
- Изобщо не е осъществимо 4
- [НЗ/НО] 9

[ЗА ОТГОВОРИЛИТЕ "НЕ МНОГО ОСЪЩЕСТВИМО" ИЛИ "ИЗОБЩО НЕ Е ОСЪЩЕСТВИМО" НА Q4]

Q5. Защо не би било осъществимо за Вас да бъдете самонает през следващите 5 години?

[НЕ ЧЕТЕТЕ – СПОНТАННО – КОДИРАЙТЕ ОТГОВОРИТЕ ПО-ДОЛУ – ВЪЗМОЖНИ СА ПОВЕЧЕ ОТГОВОРИ]

- Липса на бизнес идеи/възможности..... 1
- Липса на финансови средства за самостоятелна заетост 2
- Липса на умения за самостоятелна заетост 3
- Бюрократична тежест/ Административни трудности 4
- Рискът от провал и неговите правни и социални последици
са твърде големи..... 5
- Би било трудно да го съчета с семейното си положение 6
- Настоящият икономически климат не е добър за
стартиране на бизнес..... 7
- Друго (запишете) 8
- [НЗ/НО] 9

Q6. Ще ви прочета списък с твърдения. Моля, кажете ми дали сте напълно съгласни, съгласни, несъгласни или напълно несъгласни със следните твърдения?

[ПРОЧЕТЕТЕ – СМЕНЯЙТЕ РЕДА НА ИЗЧИТАНЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД]

- Напълно съгласен..... 1
- Съгласен 2
- Несъгласен 3
- Напълно несъгласен..... 4
- [НЗ/НО] 9

- a) Училищното ми образование ми помогна да развия чувство за инициатива - нещо като
предприемаческа нагласа..... 1 2 3 4 9
- b) Училищното ми образование ми помогна да разбере по-добре ролята на
предприемачите в обществото 1 2 3 4 9
- c) Училищното ми образование ме направи заинтересован да стана предприемач 1 2 3 4 9
- d) Образованието ми от училище ми даде умения и знания, които ми позволяват да
управлявам бизнес 1 2 3 4 9

Q7. Ще ви прочета друг списък с твърдения. Моля, кажете ми дали сте съгласни или несъгласни с тях?

[ПРОЧЕТЕТЕ – СМЕНЯЙТЕ РЕДА НА ИЗЧИТАНЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД]

- Напълно съгласен..... 1
- Съгласен 2
- Несъгласен 3

- Напълно несъгласен..... 4
- [НЗ/НО] 9

- a) Предприемачите създават нови продукти и услуги и облагодетелстват всички нас..... 1 2 3 4 9
- b) Предприемачите мислят само за собствения си портфейл..... 1 2 3 4 9
- c) Предприемачите създават работни места..... 1 2 3 4 9
- d) Предприемачите експлоатират труда на други хора..... 1 2 3 4 9

Q8. Някога започвали ли сте бизнес, или предприемали ли сте стъпки да започнете?

[ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Да..... 1
- Не..... 2
- [НЗ/НО] 9

АКО Q8 = 2, Т.Е ЗА ХОРАТА, КОИТО НИКОГА НЕ СА ЗАПОЧВАЛИ БИЗНЕС

Q9. Как бихте определили положението си:

- Никога не ви е минавало през ум да започнете бизнес 1
- Обмисляте започването на бизнес 2
- Обмисляли сте това или вече сте предприемали стъпки да започнете бизнес, но се отказате..... 3
- [НЗ/НО] 9

АКО Q8 = 1, Т.Е ХОРАТА, КОИТО СА ЗАПОЧНАЛИ БИЗНЕС ИЛИ СЕГА ЗАПОЧВАТ

Q10. Как бихте определили положението си:

- В момента предприемате стъпки да започнете нов бизнес..... 1
- В последните три години сте започнали или сте поели бизнес, който понастоящем още е активен 2
- Започнахте или поехте бизнес преди повече от три години, и той още е активен 3
- Веднъж започнахте бизнес, но сега не сте вече предприемач, защото бизнесът пропадна.....4
- Веднъж започнахте бизнес, но сега не сте вече предприемач, защото бизнесът беше продаден, прехвърлен или затворен..... 5
- [НЗ/НО] 9

ЗА ОТГОВОРИЛИТЕ НА Q8 = 1 ИЛИ Q9 =3, Т.Е. ХОРАТА, КОИТО ПРЕДПРИЕМАТ СЪПКИ ДА ЗАПОЧНАТ, РЪКОВОДЯТ БИЗНЕС, ИМАЛИ СА ТАКЪВ В МИНАЛОТО ИЛИ СА БИЛИ ПРЕДПРИЕЛИ СЪПКИ ДА ЗАПОЧНАТ, НО СА СЕ ОТКАЗАЛИ

Q11. Моля, кажете ми за всяко от следните твърдения, дали е много важно, по-скоро важно, по-скоро не е важно, или изобщо не е важно да ви накара да предприемете стъпки за започване на нов бизнес или да поемете такъв.

[ПРОЧЕТЕТЕ – СМЕНЯЙТЕ РЕДА НА ИЗЧИТАНЕ – ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД]

- Много важно..... 1
  - По-скоро важно 2
  - По-скоро не е важно 3
  - Изобщо не е важно 4
  - [НЗ/НО] 9
-
- a) Неудовлетвореност относно предишното ви положение..... 1 2 3 4 9
  - b) Подходяща бизнес идея..... 1 2 3 4 9
  - c) Контакт с подходящ бизнес партньор 1 2 3 4 9
  - d) Получаване на необходимите финансови средства 1 2 3 4 9
  - e) Модел на подражание 1 2 3 4 9
  - f) Насоченост към незадоволена социална или екологична нужда 1 2 3 4 9

ЗА ОТГОВОРИЛИТЕ НА Q8 = 1, Т.Е. ХОРАТА, КОИТО В НИКАКЪВ МОМЕНТ СА ЗАПОЧНАЛИ БИЗНЕС ИЛИ ПРЕДПРИЕМАТ СЪПКИ ДА ГО НАПРАВЯТ

Q12. В крайна сметка, бихте ли казали, че започнахте или започвате своя бизнес, защото видяхте възможност, или го започнахте по необходимост?

[ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Започнахте, защото срещнахте възможност..... 1
- Започнахте го, защото беше необходимост..... 2
- [И двете] 3
- [НЗ/НО] 9

Q13. Ако сега имате средства да започнете свой собствен бизнес, включително достатъчно финансиране, дали по-скоро бихте създали нов или бихте поели съществуващ?

[ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Бих създам нов..... 1
- Бих поел съществуващ бизнес 2
- [Нито едно от двете, не се интересувам] 3
- [НЗ/НО] 9

Q14. Ако трябваше днес да създавате бизнес, кои са двата риска, от които бихте се страхували най-много? Дали това е...

[ПРОЧЕТЕТЕ – СМЕНЯЙТЕ РЕДА НА ИЗЧИТАНЕ – ДО ДВА ОТГОВОРА]

- Несигурността за вашия доход..... 1
  - Несигурността за вашето работно място..... 2
  - Рискът да загубите ваша собственост..... 3
  - Необходимостта да посветите на това твърде много енергия или време..... 4
  - Възможността да претърпите личен провал..... 5
  - Възможността да банкрутирате..... 6
  - [НЗ/НО]..... 9
- a) Първи посочен..... 1 2 3 4 5 6 9
- b) Втори посочен..... 1 2 3 4 5 6 9

Q15. Какво е Вашето мнение за следните групи лица? То е ...

[ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- По-скоро благоприятно 1
  - Неутрално 2
  - По-скоро неблагоприятно 3
  - [НЕ ЗНАЕ/НЕ ОТГОВОРИЛ]..... 9
- a) Предприемачи (Самонаети, собственици на бизнес)..... 1 2 3 9
- b) Държавни служители 1 2 3 9
- c) Мениджъри на високи нива в големи производствени компании. 1 2 3 9
- d) Мениджъри на банки или подобни институции..... 1 2 3 9
- e) Политици 1 2 3 9
- f) Свободни професии (архитекти, адвокати, хора на изкуството и т.н.) 1 2 3 9

Q16. Моля, представете си, че внезапно наследите 130 000 лв. Какво бихте направили с парите?

[ПРОЧЕТЕТЕ – СМЕНЯЙТЕ РЕДА НА ИЗЧИТАНЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Ще започна бизнес (сам или с партньор)..... 1
- Ще купя къща (или ще изплатя ипотеката си)..... 2
- Ще спестя парите (спестовна сметка, ценни книжа и т.н.) 3

- Ще ги похарча за неща, които винаги съм искал да купя
(пътешествия, кола, луксозни стоки) 4
- Ще работя по-малко / ще спра да работя 5
- [НЕ ЗНАЕ/НЕ ОТГОВОРИЛ]..... 9

Q17. Представете си, че Ваш/а приятел/ка тъкмо е започнал/а бизнес. По-скоро какъв съвет бихте му/й дали?

[ПРОЧЕТЕТЕ – СМЕНЯЙТЕ РЕДА НА ИЗЧИТАНЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР]

- Да се опита бързо да разрастне бизнеса ИЛИ 1
- Да расте бавно, ако изобщо расте 2
- [НЕ ЗНАЕ/НЕ ОТГОВОРИЛ]..... 9

Q18. Дали сте напълно съгласни, съгласни, несъгласни или напълно несъгласни със следното мнение?

[ПРОЧЕТЕТЕ – СМЕНЯЙТЕ РЕДА НА ИЗЧИТАНЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД]

- Напълно съгласен..... 1
- Съгласен 2
- Несъгласен 3
- Напълно несъгласен..... 4
- [НЗ/НО] 9

- a) Трудно е да започнеш свой собствен бизнес поради липсата на налична финансова подкрепа..... 1 2 3 4 9
- b) Трудно е да започнеш свой собствен бизнес поради сложните административни процедури 1 2 3 4 9
- c) Трудно е да получиш достатъчно информация как да започнеш бизнес 1 2 3 4 9
- d) Човек не трябва да започва бизнес, ако има риск той да се провали 1 2 3 4 9
- e) На хората, които са започвали свой собствен бизнес и са фалирали, трябва да се даде втори шанс..... 1 2 3 4 9